

Mintha...

*Mintha lennél,
mintha volnál,
mintha töviskoronáddal
rám hajolnál,*

*mintha szúrna,
mintha fájna,
mintha vérem szétsajogna
éjszakámba,*

*mintha hinnék,
mintha hinnél,
mintha Isten színe elé
gyolcsban vinnél:*

*trónja túl zöld,
ege túl kék,
mégis mintha... mintha mégis
leborulnék.*

(Utassy József: Krisztushoz)

◆ Mintha... Isten az egyetlen olyan valaki, akihez akkor is lehet beszélni, még-hozzá megszólítva, második személyben, ha közben nem hisz benne az ember. Az egyetlen lény, akiről olyan cudar paradoxonokban is lehet beszélni, ahogy Utassy teszi jó néhány versében. Egyszer állítólag beszélgetés közben a Nyugati pályaudvar előtt, az utcán ezt mondta Pilinszkynek: „Isten? Azt mondd Isten? / Mondd csak! / Az én egyetlen Nincsem.” Majd mint spontán, de különösen jól sikerült paradoxont, amely kifejezi a viszonyát Istennel, egyik versébe is belefűzte. A költemény címe *Fény a bilincsen*, és az azonos című kötetben, annak *Istenostrom* című ciklusában jelent meg. A fény ezen a bizonyos bilincsen, és egyáltalán, a lét mindenfelől szorongató bilincsen: Isten – derül ki a költemény végén.

Utassy József életútját személyes tragédiák sora árnyékolta be. Egész életében Isten kereső, Istennel pörlekedő ember volt. Hitte és állította, hogy nem létezik, hogy nem más, mint „első és utolsó metaforánk”, mégis Ő az egyik fő motívuma költészetének. Olyan elevenen zengi, gyalázza és kéri számon Isten, hogy e magatartás legmélyén joggal sejt az olvasó valami nagy, nem válalt hitet. Van azonban valami, amivel még ő sem tud perelve szembehelyezkedni, ragadást harsogni: Krisztus szenvedése és kereszthalála. A töviskorona. A metafora-Isten nem tud hatni rá, ehhez irreálisan szép: Isten „trónja túl zöld, ege túl kék.”

De a kereszt, a töviskorona, az egészen más. Annak fájdalma megkerülhetetlen, magában érzi az ember, a költő különösen. És akkor muszáj leborulni. Krisztus kereszthalála olyan realitás, amelyről olvasva az evangéliumban jól tudjuk – a lelke mélyén mindenki tudja –, hogy igaz, hogy valóban megtörtént. A szenvedéstörténetet, a keresztre feszítést mind a négy evangélium közli, leg részletesebben Jánosé. Mind a négy szerző leírása szándékoltan visszafogott, objektív, miközben egyúttal brutálisan naturalisztikus. Az eseményt olyan borzalmasnak találták, hogy azután egészen a 4. századig kerülték is képi ábrázolását, a kereszt és a keresztre feszített először az 5. század táján tűnik fel a képzőművészetben. Akkor pedig azt kell hinnünk, hogy a szeretett Mester halálát, egy ilyen véres, borzalmas halált a tanítványok semmiképpen sem írták volna le, ha utána nem következett volna a feltámadás. ◆

Giovanni Bellini (1430–1516): Imago Pietatis. Ikon, 40x50cm, 1457 körül

Közvetlenül a főpróba után *Thierry Malandain* koreográfus (balra) és *Giuseppe Chiavaro* betanító balettmester (jobbra) mondja el észrevételeit a balettművészeknek.

Morimoto Ryosuke (Don Juan) és *Yourim Lee* (Elvira) bonyolult kapcsolatuk egy szenvedélyes pillanatában.

Leblanc Gergely (Don Juan) a megsokszorozott címszereplő egyik megfogalmazásában dacol a gravitációval.

A balettelőadást csaknem 30 tagú zenekar kíséri *Thomas Kornél* vezényletével. *Gluck* 1761-ben szerzett barokk baletzenéjét *Molière* 100 évvel korábbi Don Juan-komédiája ihlette.

KÉP –
JÓNÁS JÁCIINT

DON JUAN A MŰHELYHÁZBAN

Önmagukon túlmutató, légies táncmozdulatok, kifinomult, mégis fülbemászó barokk zenére, letisztult modern közegben. A márciusi járványügyi korlátozások előtt a visszatérésig premierrel búcsúzott online közönségétől a Magyar Nemzeti Balett.

Támogatott tartalom

A balettművészek a főpróba előtt a színpadon, rúd mellett melegítik be izmaikat.

Leblanc Gergely (Don Juan) pokoljárása a fények és asztalok alkotta alkalmi alagútban. Az előadásban a csábító alakját hárman is megformálják.

A Magyar Nemzeti Balett táncosai Elvira szerepében. A bosszúszerető, elhagyott szerető megsokszorozott, allegorikus figuraként jelenik meg a koreográfiában.

Morimoto Ryosuke (Don Juan) lesminkel előadás után. Az új játszóhelyhez tágas, modern öltözők tartoznak.

- ◆ A vakmerő spanyol nőcsábász, Don Juan irodalmi alakja csaknem ötszáz éve szolgáltat témát a különböző művészeti ágak alkotói számára. A Magyar Állami Operaház balettagyüttese idén márciusban a neves francia koreográfus, Thierry Malandain interpretációjában mutatta be a hírhedt szerető konfliktusait elcsábított és elhagyott szerelmekkel, a lánya becsületét védő, párbajban meggyilkolt kormányzóval és a halál kísértésével.

Az előadás helyszíne az Eiffel Műhelyház volt, ahol az Opera vadonatúj jelmez- és díszletkészítő műhelye, raktár- és próbacentruma található, és amelynek Bánffy-terme a kortárs opera- és balettelőadások otthona is egyben. A Képmás a bemutató alkalmából egy képsorozat erejéig betekintést nyert a próbafolyamat kulisszái mögé. ◆

Judy és André

Pünkösöd

SZÖVEG –
DEMETER ANNA

ANGYALOK és ÖRDÖGÖK

Beszélgetés életről és képekről
Benkő Viktor festőművésszel

Van a nappalinkban egy kép, amit kiskorom óta figyelek. Nyitott ablaknál, szomorkás tekintettel áll egy pipát szívó férfi, előtte az üres vászon, mögötte egy ördögalak – a vásznon azonban megjelenik egy angyalszárny és mögüle előlép az ördög nyakát mosolyogva megszorító angyal is. Emlékszem, először a színeket és az arcokat néztem – különösen a férfi arcát –, majd ahogy idősebb lettem, a mögöttes tartalomra gondolkodtam. Most is itt ülök előtte és nézem, ahogyan a színek és formák játszanak a végletekkel: alkotás és válság, magány és megmentés, kísértés és fény. Ott van benne az élet: emberi küzdelmek, Isteni kegyelem. Aki ezt a képet készítette, sok-sok évvel ezelőtt felszállt Alsógödön egy vonatra, és valamiért megragadta a tekintetét egy fiatal pár. Ők voltak a szüleim.

A nagy ragadozó

Hazafelé

♦ A festő másnap, harmadnap is figyelte a párt, majd egyszer csak leült velük szembe, és elkezdett mesélni nekik: művészetről, hitről, aktuális társadalmi, politikai kérdésekről. Élvezték a közös beszélgetéseket. Nem sokkal később a helyi református templomban találkoztak újra, ahol a szüleim összeházasodtak. A tőlük tanult kincset érő értékrend és világlátás a vonaton utazó, tavaly májusban hetvenedik születésnapját ünneplő Benkő Viktor festőművésznek is köszönhető. Akivel szemben most én ülhetek le beszélgetni alsógödi otthonában, ahol feleségével, Ágival és két hűséges kutyájával él, sok-sok festmény, tárgy és jó néhány kopott, öreg játékmaim (kisunokájuk kedvencei) társaságában. Náluk kolomppal csenget a vendég, ami ha megszólal, Viktor már nyitja is az ajtót kedves mosollyal. Szeretem azokat a házakat, amiknek a hangulata nem aktuális lakberendezési trendekhez, hanem az ott élő személyekhez köthető, az övék is ilyen. Belépek, mellényt kapok, készül a kávé, a konyhában ülünk le. Kezemben egy könyv: Új-szelíd festmények 1995-2000. Csodálkozva kérdezi:

– Ez megvan neked? Hát, én nem igazán szeretem ezt a régi kiadványt. Ami a festményen egy meleg narancs szín, itt egy barnába hajló valami. Ilyesmí a honlap is, az meg ráadásul digitális világ, ami nem vonz engem különösképpen.

– Emlékszel az első komolyabb munkáidra?

– Az Új-szelíd korszakomat megelőzte egy absztrakt, avantgard időszak. Huszonevésen megfogott ez az irányzat, majd el is idegedtem tőle. Voltak, akik ezekre a korai munkáimra később megjegyezték, hogy „ez reveláció, fantasztikus”! Aztán érzékeltem, hogyan is működik ez a belterjes világ: hogy a különböző, új, „trendek” importálása után hogyan kell egyfajta pszichés kényszerrel itthon is a „megadott” irány felé tendálnom. Emiatt eltávolodtam az avantgardtól.

– Mit jelent pontosan az Új-szelíd stílus, kinek szól?

– Ahogyan az európai festészetben megjelentek az Új-vadak, úgy gondoltam, hogy elkezdek valami mást, ezt neveztem én Új-szelídnek. Kitaláltam magamnak azt az ösvényt, ami úgy igazából senkinek sem kell (nevet), de belenyugodtam. A viccet félretéve, ahhoz a középértelmiségi réteghez szólnék, akikben van még talán játékoság, humor, érzelem.

– Nem bántad meg, hogy „kihagytál lehetőségeket”?

– Ha ezelőtt negyven évvel borítékba kellett volna tennem, milyen lépések szükségesek a sikerhez, be is jött volna. Nem az volt az én utam. Azt szoktam mondani,

vannak olyan kiválasztottak, mint Van Gogh, Csontváry, akiknek közvetlen vonala volt fölfelé a Teremtőhöz. Én valahogyan inkább az embereken keresztül igyekeztem ugyanoda kapcsolódni. Remélem, amit meg kellett festenem, meg is festettem.

– Majd egy évtizedig voltál tanár is. Szeretted a tanítást?

– Szeretem a gyerekeket, és igyekeztem a lelkemet beletenni, hogy ők is megszeressék a látvány által érzékelhető világot. Utoljára a Baár-Madas Református Gimnáziumban tanítottam. Ebben a katalógusban, amit hoztál, van egy festmény, a Testté lett című. Ezen a kis Jézus szemszögéből nézzük a történetet. Itt te, mint néző, azonosítva vagy velem, mert benned, mint emberben ott van Ő. Ez ki volt állítva a Csontváry Galériában sok-sok évvel ezelőtt. Odajöttek hozzám a megnyitón, hogy „Viktor, itt egy belga úr, aki azonnal megvásárolná”. Mondtam, hogy ez Magyarországon marad, ez a Baár-Madasé lesz. Azóta is ott van.

– Számos képedben megjelenik a Teremtőhöz való viszonyulás, és nemcsak úgy, mint a Testté lett esetében, hanem sokszor kifejezetten az angyal-ördög párhuzam révén.

– Igen, de egy kicsit mindig játékosan. Aki Istenhívő, az a benne lévő istenivel párhuzamosan találkozik az ördögi kísértéssel is. Az ördög finomabb fogalom, mint a sátán, a népi irodalomban, játékokban is úgy jelenik meg, mint „ürdüng”, akit jól eltáncolnak a jó és a rossz küzdelmének végén. Ha mi Isten képére vagyunk teremtve, és bennünk van az Isten esélye, akkor ott kell lennie az ördögi kísértésnek is. Ennek groteszkebb képi megjelenítése végigkíséri a festésetemet. Volt egy Farkas István nevű festő, akit eredetileg Wolfnernek hívtak, az apja a Singer és Wolfner Kiadó tulajdonosa volt, így a fia nagy apanázzsal tanulhatta festésetet Párizsban. Abban az akkori-ban pezsgő, francia éjszakai életben, megéreztem valamit a későbbi holokausztból, és ez látszik az emberábrázolásain. Bennem megfordult a történet: a világban sok viszolyogtató dolgot is látok, érzékelek, ahogyan – gondolom – mások is. Így aztán csak azért is igyekeztem a szerethetőt, a kedvelhetőt megfesteni egyfajta groteszk és kicsit játékos szemlélettel. Nagy kedvencem Dsida Jenő, aki Kóborló délután kedves kutyámmal című versében írja, hogy: „Látod-e most már, hogy milyen áldozatos szeretettel érzek irántad, Tinti barátom, elég a bizonyosság?” Talán így néz miniket, embereket az Isten fentről.

– Mikor lettél hívő?

– Nincs Pál apostoli fordulatom, becsületesen konfirmáltam, a Kálvin téri templomba jártam, apai nagyapámtól fölfelé mindenki református lelkipásztor, tanár, tudós volt a családban, a Benkő egy neves székely református család – de ennyi. Harminc felé egyre több teológiai művet olvastam, sőt, jelentkeztem a református teológiára is levelező szakra – de aztán azt is otthagytam, mert én egy ilyen otthagytó típus vagyok (nevet).

– Miért? Miket hagytál még ott?

– Először az építészmérnöki kart. Majd Egerben a tanárképző főiskolát. Amikor lementem a különbözőzeti jegyek miatt, a nagymamám által kötött piros-fehér-zöld sál volt rajtam. Mikor vittem az indexemet, azt mondta nekem a dékán: mi itt az egri Ho Si Minh Főiskolán nagyon nem szeretjük ám a magyarkodókat. Na, hát – mondtam – én meg akkor magukat nem szeretem. Végül Szegeden, rajz-matematika szakra jelentkeztem át, és mivel akkor már volt egy-két kiállításom, kérvényeztem, hogy rajz egyszakos lehessenek. Azt a nappalit is otthagytam, levelezőként végeztem. Azt hitték, hogy a beképzelt avantgardos lejött Pestről vidékre. Aztán megkedveltük egymást. Úgy emlékszem, ez volt a diplomamunkám címe: A 20. század művészete – A két dimenziótól az élő emberig. Megjelennek a kollázsok, aztán Hans Arp réteges farostlemezei, Marcel Duchamp tárgyai, majd a pop art, végül a happening – ezt a folyamatot írtam meg. Végül jó eredménnyel diplomáztam (mosolyog).

– Otthagytad Budapestet is. Azt mondtad egyszer, hogy a több mint negyven éven keresztül otthonod jelentő, majd, „világvárossá fajuló főváros” menekülésre készített.

– Míg az előbbiben van valami nemes, a világváros már egy uniformizálódó, globalizálódó valami. Bérlakásban laktunk, a Veres Pálné utcában, az Erzsébet híd pesti hídfőjénél, erkélyes, Gellért-hegyre néző lakásban – a cseleldszoa volt a műtermem. 1980 táján én már szerettem volna eljönni. Talán valahogy előbb éreztem meg azt, ami ma már nagyon itt van.

– Csaknem harminc éve Gödön éltek. Miért pont itt?

– Az Apáczai Gimnáziumban tanultam, ahol a hatvanas években úgynevezett 5+1-es oktatás volt annak érdekében, hogy az „értelmiségi gimnazisták” ne szakadjanak el a dolgozó nép valóságától. Minden héten egy nap kétkézi munkát végeztünk. Mi, az A osztály az Akadémiai

Sárkányölő Szent György

A Styx folyónál

Nyomdába jártunk, a B-sek viszont az alsógödi Huzella-kertbe jártak ki kertészkedni. Mi a nyomdából, ahogy tudtunk, ellógtunk Gödre a B-sekhez a Homokszigetre strandolni, focizni. Nagyon megszerettem ezt a helyet.

– Pedig sokakkal jó kapcsolatot áptál Budapesten.

– Tudod, a Kádár-rendszerben még tényleg mindenkit ugyanaz a szabadságvágy vonzott. Ágival, a feleségemmel, 50 dollárral és egy Trabanttal ki is jutottunk nyugatra 1976-ban, akkor ez maga volt a csoda, tényleg. A mi kamaszkorunkkal együtt jött be a Beatles, a Rolling Stones, a hippie ideológia. Elkezdődött egy kis mocorgás. Akkor még a magyar ifjúság jelentős része nagyon egységesen nyugatra figyelt – gőzünk sem volt, milyen is ez a nyugat valójában. Aztán a rendszerváltás után szép lassan kiderült a valóság, megfakultak a nyugati színek. A régi együttgondolkodás és együttérzés is megszűnt. Sajnos, különböző táborok alakultak ki...

– Azt mondtad egyszer, hogy a mobillal önként megvetjük a lehallgató készülékünket.

– Anno talán az Európa Kiadó énekelte, hogy „kattan a telefonod...” Mivel régebben ezt tényleg lehetett hallani, mindig azt válaszoltuk, hogy „kedves XY, nyugodtan kikapcsolhatja, mert csak azt beszéljük meg, hogy

kimenjünk a Fradi-Honvéd meccsre, vagy ne”. Ma már ennél rosszabb a helyzet, bár valóban csoda, hogy be tudok lépni online a Pradóba. Cserhalmi György mondta nekem egyszer, réges-régen, hogy lehet, hogy farkasnak kéne nevelnie a gyerekét, de akkor is báranyának fogja. Mert nem tud a Jóisten előtt mást csinálni.

– Úgy hírlík, már nem festesz. Mióta?

– Pár éve. Mindig párhuzamosan festettem 6-8 képet, ha az egyiknél megakadtam, ittam egy kávét, rágyújtottam egy pipára és elkezdtem dolgozni egy másik festményen. Aztán egy nagyon hideg télen csak rontottam és rontottam, mígnem odáig jutottam, hogy letettem az ecsetet, védendő azt a néhány szerintem jól induló, félkész festményt. Ezek azóta is várják a folytatást, gyanítom, hiába. Ám ha a Teremtő egyszer még alkotásra hívna, megpróbálnám ezeket az elhagyott munkákat életre kelteni. Egyébként az utolsó elkészült festmények között van jó néhány olyan, amelyeket sajnálok, hogy már nem láthatók a honlapon. Ha gondolod, megmutatom az egyiket ezek közül, ennek az a címe – gondolván a jövőre – hogy *Visznek az angyalok*.

Fel sem tűnt, hogy négy órája beszélgetünk, pedig még annyi kérdésem lenne. Azt hiszem, már értem, miért szerette annyira az a fiatal pár azokat a vonatos beszélgetéseket... ♦

SZÖVEG –
MÁRTONFFY ANDRÁS

SOROZAT –
KÉTKEDŐK, KERESŐK, KALANDOROK

WALTER RALEIGH, A MŰVELT KALANDOR

Sir Walter Raleigh olyan korban élt, amikor a legegyszerűbb ember életét is bármikor fenekestül felforgathatta a történelem. Ő pedig nem volt hétköznapi figura. Születésétől fogva a politika sűrűjében forgolódott, sokszor kihívta maga ellen a sorsot, élete bővelkedett viharos fordulatokban, pusztító tragédiákban, és a legenda szerint ő volt *Shakespeare* jobbkeze. A családja fennmaradt, leszármazottai közé tartozik *Hugh Grant*, a népszerű színész is.

◆ Amikor I. „Véres” Mária 1553-ban hatalomra került Angliában, és megpróbálta visszaállítani a katolicizmust, Walter Raleigh még egészen kicsi gyerekként totyogott a dél-devoni családi birtokon. Mivel a családja mélységesen elkötelezett protestáns volt, őszinte felháborodással töltötte el őket a katolikus uralom lehetősége. Apja, az idősebbik Walter az anglikán egyházat védelmezte, amit a királynő halálos ítélettel büntetett. A fiú úgy nőtt föl, hogy a gondolkodásába beivódott a katolicizmus gyűlölete. A család megkönnyebbült, amikor I. Erzsébet lett a királynő 1558-ban. Walter még csak tizenhét éves kamasz volt, amikor már önkéntesként harcolt a franciaországi vallásháborúban, a protestáns hugenották oldalán. Húszévesen a tisztesség kedvéért egy ideig Oxfordba járt egyetemre, aztán jogot tanult, de ezeket a számára unalmas tanulmányokat hamar abbahagyta. Sokkal jobban vonzotta a királyi udvar, a háború, a dicsőség és a vagyonszerzés.

Amint lehetősége nyílt, aktívan bekapcsolódott Erzsébet katonai akcióiba. 1579-ben például Írországból harcolt, mivel Anglia már akkor a sajátjának tekintette ezt a sokat szenvedett országot. A hosszasan elhúzódó Desmond-lázadások idején ő volt az egyik vezetője annak a katonai egységnek, amelyik drasztikus eszközökkel csinált rendet. Körülbelül hatszáz itáliai és spanyol katonát végeztetett ki a helyszínen. Meglehet, hogy nem kizárólag hazafias érzelmek vitték a csataterre, mert a lázadás leverése után nagyon jól járt. A felkelőktől elkobzott földekből óriási területeket kapott: a királynő nagyjából a mai Buda teljes területének megfelelő birtokokat adományozott neki, így ő lett Írország egyik legnagyobb földesura.

Walter bejutott a királynő belső politikai köreibé is, ahol sikeres udvaroncként tevékenykedett, lovaggá ütötték, és néhány éven belül megszerezte a jogot, hogy önálló akciókkal gyarmatokat szerezzen Amerikában. A korona cserébe minden megszerzett vagyon egyötödét kérte. Erzsébet nemcsak a reményei szerint felfedező aranyat és ezüstöt akarta így megszerezni, hanem helyben próbált biztonságos kikötőket létesíteni, ahonnan kiindulva az uralkodói kalózok megtámadhatták és kirabolhatták a hasonló javakkal megrakott spanyol hajókat. Maga Raleigh nem járt Észak-Amerikában, és a saját pénzből finanszírozott dél-amerikai hódító útjai sem jártak anyagi sikerrel. Ahhoz, hogy Anglia kicsavarja a spanyolok kezéből az újonnan felfedezett kontinenst, még sok évnek el kellett telnie.

HÁROMSZOR A TOWERBEN

Raleigh-t egészen az 1590-es évek elejéig nagy becsben tartotta a királynő. Ekkor azonban megtörtént a baj. A férfi szerelmes lett Erzsébet egyik udvarhölgyébe, Elizabeth Throckmortonba, és 1592-ben feleségül vette.

Elizabeth titokban fiút szült neki, aki még az első életévét sem élte meg, mert meghalt pestisben. Erzsébet nem vette jó néven, ha az udvaroncai a háta mögött önállósodtak. Amikor tudomást szerzett a házasságról, a házaspárt elfogatta, és a londoni Towerbe záratta. Azonban nem kenyéren és vízen tengődtek a várbörtönben, hanem kifejezetten luxuskörülmények között raboskodtak, Sir Walter bőségesen étkezett, látogatókat fogadott, és verseket írt kényelmes cellájában.

Erzsébet pragmatikus uralkodó volt, és politikai okból könnyedén félre tudta tenni az érzelmeit. A házaspár mindössze két hónap rabság után kiszabadult a börtönből, mert szükség volt Raleigh tehetségére. Ő lett ugyanis a szellemi atyja annak az akciónak, amely során egy hat hajóból álló flotta, amelynek a királynő volt az egyik tulajdonosa, az Azori-szigetekenél megtámadta a világ addigi legnagyobb hajóját. A mindössze három évvel korábban épített portugál Madre de Deus ötven méter hosszú volt, majdnem ugyanilyen magas, hét fedélzettel és harminckét ágyúval rendelkezett, hétszázán szolgáltak rajta, és kilencszáz tonna árut tudott szállítani.

Raleigh elkerülte a kivégzést, de tizenhárom évre a Tower foglya maradt.

Hatnapos tengeri csata után a Madre de Deust elfoglalták az angolok. Annyi kincs volt rajta, mint Anglia egyéves teljes bevétele: egy hajórakomány ékszer, arany és ezüstpénz, döbbenetes mennyiségű méregdrága, távol-keleti fűszer és egy felbecsülhetetlen értékű feljegyzés a Japánba és Kínába irányuló kereskedelem lehetőségeiről.

Mindez nagy dicsősséget hozhatott volna Sir Walternek, ha nem szivárogt ki a hatalmas fogás híre. Amikor a hajó megérkezett Dartmouth kikötőjébe, elszabadult a pokol. Minden környező településről, sőt, még a majdnem háromszáz kilométerre levő Londonból is özönlöttek a szerencsevadászok, tolvajok, rablók és zsebtolvajok a zsákmány megsarcolására. Sokan a kocsmában ivó tengerészekről és katonákról próbálták minden eszközzel megszerezni a saját zsákmányukat, mások föllopakodtak a lehorgonyzott hajóra, és annyit loptak, amennyit csak tudtak. Mire Raleigh és csapata helyreállította a rendet, a zsákmány jelentősen megcsappant. Erzsébet királynő ugyan így is az általa befektetett összeg hússzorosát zsebelte be, Raleigh hamarosan megint a Towerben találta magát.

A királynő néhány hónap múlva ismét megenyhült, Sir Walter kiszabadult. Született még egy fia, *Walter*, részt vett a spanyolokkal vívott állandó harcokban, Cádiz ostrománál meg is sérült, majd lassacskán visszakerült Erzsébet kegyeibe. 1597-ben – mintegy kárpótlásként – parlamenti képviselő lett. Az Amerikából Európába áramló újdonságokat is kipróbálta. Ő volt például az egyik első angol, aki nagy kedvvel hódolt a dohányzás szenvedélyének, és örömmel népszerűsítette az új szokást. Ez kezdetben olyan ritkaságnak számított, hogy egy anekdota szerint a saját szolgálója zúdítt a nyakába egy vödör vizet, mivel a nagy füst láttán azt hitte, kigyulladt a gazdája.

Erzsébet királynő azonban 1603-ban meghalt, Raleigh pedig nem nyerte el az új uralkodó, a *Stuart*-házból származó I. *Jakab* szimpátiáját. A katolikus *Stuart* Mária volt az anyja, akit még Erzsébet végeztetett ki. Sir Waltert még abban az évben letartóztatták, és harmadszor is a Towerbe zárták. Megint beköltözött egy komfortos szobába, de ezúttal nem érezhette magát túl jól, mert a vár felségárulása volt. Állítólag részt vett egy *Jakab* elleni összeesküvésben.

TERMÉKENY FOGSÁG

A bíróság bizonyítottan látta a vádat, de *Jakab* kegyelmet adott neki. A kivégzést tehát elkerülte, viszont ezúttal tizenhárom évre a Tower foglya maradt. Az élete persze ekkor sem állt le. Nemzett még egy fiút, *Carew*-t, számos verset írt, és megalkotta a *Világtörténet* című vaskos könyve jelentős részét. Rengeteg forrásból, hat nyelven kutakodott, hogy minél pontosabb képet adjon az ismert világról. Ez a széles körű humanista műveltség volt az egyik oka annak, hogy a tizenkilencedik század közepén megszületett a legenda Sir *Walter*ről és *Willam Shakespeare*-ről. Az elmélet szerint *Shakespeare* nem rendelkezhetett olyan komoly műveltséggel és világlátással, hogy megírja azokat a kifinomult drámákat, hanem néhány nemesember és író közösen szerezte őket. A legenda egyik változata szerint Raleigh egyedül alkotta mindegyiket.

1616-ban a király elégségesnek ítélte Sir *Walter* bűnhődését, és kiengedte a börtönből. A feltétel mindössze annyi volt, hogy az időközben életbe lépett angol-spanyol békét semmiképpen nem szeghette meg. Ezt a nyughatatlan embert azonban sem a vár börtön nem lassította le különösebben, sem az, hogy már hatvanéves volt. Legénységet toborzott, hajóra ült, és Erzsébet királynőtől kapott jogaival élve elhajózott Dél-Amerikába, a mai Guyana és Venezuela vidékeire. Meg volt győződve róla, hogy hatalmas mennyiségű arany- és ezüstkincseket fog találni; ő volt az egyik utazó, aki életre keltette El Dorado legendáját.

Kincset nem talált, viszont őt megtalálta a balszerencse. Régi barátja és harcostársa, *Lawrence Kemys* – Raleigh parancsa ellenére – embereivel megtámadott egy helyi spanyol helyőrséget. A csatában halálos sebet kapott Sir *Walter* másik fia, az ifjabbik *Walter*. *Kemys* bocsánatért esedezett a gyászoló apánál, de az nem bocsátott meg, *Kemys* pedig öngyilkos lett.

Amikor Raleigh hazaért Angliába, a spanyol nagykövet megtorlást követelt. Ragaszkodott a halálbüntetéshez. I. *Jakab* nem tudott mit tenni, Sir *Walter Raleigh*-t 1618-ban halálra ítélték és lefejezték. A vesztőhelyen állítólag sürgette a hóhért, mert lázas beteg volt, és nem akarta, hogy az összesereglett tömeg remegni lássa. „Éles gyógyszer ez, de minden betegség és nyomorúság gyógyítója” – mondta a hóhérbárdról.

Sir *Walter Raleigh* egyetlen életben maradt gyermeke, *Carew* ágán a család fennmaradt. Mai napig is sok leszármazottja él, köztük a sok népszerű film szereplője, *Hugh Grant*. ♦

OLVASSA A KÉPMÁS DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni, virtuális könyvespolcán bármikor elérí

Ajándékba
is vásárolható

Kiadványát
több eszközön
is elérheti

Pár kattintással
azonnal olvasható,
előfizethető

WWW.DIGITALSTAND.HU/KEPMAS

MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ

Technikai szám:

0011

EGYÜTT TÖBBET ADHATUNK

1%

Kérjük, támogassa
adója egyházi 1%-ával
a **Magyar Katolikus Egyház**
szolgálatait!

www.katolikus.hu

ÖSSZEÁLLÍTOTTA –
GERGELY-BAKA ILDIKÓ, FODOR KRISZTINA

ÁPRILISI KIMENŐ

BUDAPESTI TAVASZI FESZTIVÁL

Negyvenedik alkalommal rendezik meg a Fesztivált, amely ingyenes lesz. Az online megvalósulás miatt 2021-ben előtérbe kerülnek a vizuális tartalmak. A szervezők mindennap egy highlight eseménnyel készülnek, ami méltó módon merít a fesztivál negyvenéves tradíciójából. Ezeket mai, aktuális kísérőrendezvények egészítik ki, összekapcsolva a múlt hagyományát a jelen irányjaival.

2021. április 9–18.

Az eseménysorozat keretében fellép a Bagossy Brothers Company is.

BARTÓK TAVASZ NEMZETKÖZI ÖSSZMŰVÉSZETI HETEK

Online platformokon, Európa neves hangversenytermeiből közvetített koncertekkel zajlik majd az ingyenes, streamelt ösztönművészeti eseménysorozat. Megrendezik többek között a Budapest Ritmo világzenei fesztivált, amely dokumentumfilmekkel és olyan kiváló zenészek kifejezetten erre az alkalomra megálmodott koncertjeinek közvetítésével várja a közönséget, mint a Tárkány Művek, a Bettika Quintet, a Cimbiliband, Cserepes Károly vagy Dresch Mihály. Április 11-én, a magyar költészet napján pedig a Makám együttes lép fel.

2021. április 2–18., www.bartoktavasz.hu

KÉPMÁS-ESTEK ONLINE

„LÉGY, AMI LENNÉL, FÉRFI!”

Férfiakról az ideálok, elvárások, realitások tükrében. Irodalmi válogatás a férfiszerepekről és beszélgetés a mai férfiképről.

Vendég: **Papp Miklós** görögkatolikus pap és **Lackfi János** író, költő

A beszélgetést **Szám Kati**, a Képmás magazin főszerkesztője vezeti.

Képmás-estjeinket áprilisban is online formában tudják megnézni.

Hogy ne maradjanak le egyik estről sem, iratkozzanak fel, és kérjék az értesítést!

 youtube.com/kepmas-magazin

1%

KÖSZÖNJÜK, HA SEGÍT BENNÜNKET!

ADÓSZÁMUNK: 18183674-1-42
ORSZÁGOS KATOLIKUS RÁDIÓ ALAPÍTVÁNY

RENDEZŐ:

KÉPMÁS
MAGAZIN | nőknek és férfiaknak

 Média a Csaláért
Alapítvány

 VÁRKERT
BAZÁR

TÁMOGATÓ:

 SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

SZÖVEG –
MIRTSE ÁRON zoológus

SOROZAT –
ÁLLATOK KÖZELRŐL

BOLONDOS ÁPRILIS

Április elsejét a bolondok napjaként tartják számon, és a hónap maga is szélsőséges, változékony időjárásáról ismert. Az állatvilág is mintha megbolondulna ilyenkor: magukról megfeledkezve, veszélyekről tudomást sem véve udvarolnak nyulak, békák, madarak.

Ha április, akkor medvehagyma – bár a növény ehető levelei már korábban felbukkantak, a virágzása áprilisban kezdődik. Helyenként, például a Bakonyban valóságos szőnyegként borítja az erdő alját, ám gyűjteni csak korlátozottan szabad (védett területeken pedig egyértelműen tilos), mivel az utóbbi években ugrásszerűen megnőtt a kereslet iránta. Vigyázni kell arra is, hogy ne tévesszük össze az erősen mérgező gyöngyvirággal, amely már szintén leveleket hajt ilyenkor. A két növényt virágzáskor nem nehéz megkülönböztetni egymástól, leveleik azonban igen hasonlóak, bár a gyöngyvirágé valamivel szélesebb, lekerekítettebb. Az igazán biztos támpont azonban a fokhagymára emlékeztető illat, amely a gyöngyvirágra nem jellemző.

◆ TIHAMÉR, A RIGÓ

Kertünk mindenkori feketerigóját Tihamérnek hívjuk, mert ezt a nevet véltük kihallani húsz évvel ezelőtt az akkori koromfekete, sárga csőrű madárkánk füttyének ereszkedő, háromtagú strófájából. A hím feketerigók februárban foglalják el fészkelőhelyüket, és ekkor már énekelni is elkezdnek. A költést azonban a párok csak márciusban kezdik meg, áprilisra pedig már kirepülhetnek a fiókák. Amikor elhagyják a fészket, még nem teljesen röpképesek: elrejtőznek a bokrok sűrűjében, és a szüleik ott etetik őket tovább. Az ilyen rigófióka tehát nem szorul segítségre, nem kell megmenteni, hacsak nincs közvetlen veszélyben, mondjuk egy macska vagy egy autó által. A feketerigó az egyik leginkább városiasodott énekesmadár: még eredetileg vonuló életmódjával is felhagyott, mert az ember közelében télen is bőven talál ennivalót.

A FEKETE RIGÓ HANGJA ISMERT ZENÉSZEKET IS MEGIHLETETT: a Beatles együttes *Blackbird* (Feketerigó) című dalában lelassított rigófütty dallama ismerhető fel.

Fekete rigó (Turdus merula)

SZÉPSÉGES TRÁGYAFALÓK

Áprilisban már fel-felbukkannak a tavaszi álganéjtúró első példányai, bár igazi rajzásuk csak május-júniusra várható (rokona, az erdei álganéjtúró sokkal inkább „tavaszi”). Ez a bogár valójában sokkal szebb nevet érdemelne, hiszen valóságos kis eleven ékszer: nemcsak szárnyfedői, hanem az egész testének kintinpáncélja fémes, kékesszöld (vagy zöldeskék) színben pompázik. Mint neve is mutatja, alakja és életmódja hasonlít a galacsinhajtó bogarakéra, noha nem áll velük közelebbi rokonságban. Ezek a bogarak gondoskodnak az erdőkben a növényevő állatok trágyájának feldolgozásáról. Gyerekkoromban számtalanszor zártam a markomba egy-egy ilyen bogarat, és éreztem, ahogy erős lábaival igyekszik kifúrni magát az ujjaim közt – persze utána többnyire szabadon engedtem, csak egyszer vittem haza néhány példányt, amelyeknek aztán a Margitszigeti Kísállatkertből hordtam haza a napi betevő őzbugyókat.

A tavaszi álganéjtúró 2020-ban az Év Rovara volt.

BÁR AZ ÁPRILIS SZESZÉLYES IDŐJÁRÁSÁRÓL ISMERT, az éjszakák már nem fagyosak ilyenkor, a folyosón, verandán, garázsban telettetett növényeket újra ki lehet tenni a szabadba.

A VARANGY ÉJI DALA

2021-ben pedig az Év Kételtűjének választották a zöld varangyot, amely szintén áprilisban kezdi meg a családalapítást. Nem kerüli az ember közelségét, sokszor a kerti tavat választja tavaszi randevúja helyszínéül. Éjszakánként a nyitott ablakon behallatszódó, hosszan elnyújtott pirregő hangját inkább rovarciripelésnek vagy madárfütttynek gondolná, aki nem ismeri. Gyakran a pincébe húzódik be, olykor pedig a vízóraakna ejti csapdába,

Zöld varangy (Bufo viridis)

ÁPRILISBAN KEZDIK MEG A PÁRZÁST A MOCSÁRI TEKNŐSÖK IS. A nyár folyamán lerakott tojásokból a fiókák augusztus-szeptember folyamán kelnek ki, de előfordul, hogy a tojásban teelnek át, és csak jövő áprilisban bújnak elő.

ahol jó darabig el is éldegélhet a betévedő pókokból, százlábúakból és gilisztákból, de jót teszünk vele, ha kisegítjük börtönéből. Aki nem sajnál egy pillantást vetni rá, az egyik legszebb hazai békát veheti szemügyre: szürkés-fehér vagy krémszínű alapon sötétebb vagy világosabb zöld terepminta díszíti, közbe-közbe elszórt piros pöttyökkel, és a bőre sem olyan rücskös, mint barna rokonáé. Aranyos zölden csillogó szemébe nézve szinte hihetőnek tűnik, hogy királyfi lesz belőle, de csókolgatni mégsem tanácsos, mert a varangyok keserű, mérgező bőrváladékkal védekeznek a zaklatás ellen.

GOMBA A FAKÉRGEN

A tavaszi esők után minden reggel felkeresek egy öreg fűzfát, várva, hogy mikor pillantom meg korhadó kérgén a messziről virító sárga gévagombát. Olykor tányér alakú, lapos termőtesteket növesztő, máskor formátlan tömeget alkotó tapló ez, nehéz bármivel is összetéveszteni. Van, aki idegenkedik tőle, pedig nemcsak hogy ehető, hanem igen ízletes és sokoldalúan elkészíthető gomba: levesbe, rántottába, pörköltbe egyaránt kiváló, de felszeletelve ki is lehet rántani, és készíthető belőle gombasaláta vagy gombakrém is, a lényeg, hogy 20 percig hőkezelt kell (bár nyersen sem mérgező). Íze egyesek szerint csirkehússra emlékeztet. Addig érdemes leszedni, amíg friss és lágy, és célszerű egy vékony réteget a fakérgen hagyni, ugyanis ebből tudja regenerálni önmagát. Egy-egy nagyobb gévagombából jóllakhat egy egész család! Ártéri fűzfákon kívül cseresznyefán is lehet találkozni vele; érdemes megjegyezni a fát, mert amelyiken az idén volt, azon nagy valószínűséggel jövőre is lesz!

Mezei nyúl (*Lepus europaeus*)

A GLOBÁLIS FELMELEGEDÉS HATÁSÁRA a cserebogarak az utóbbi években korábban jelennek meg: az áprilisi (vagy más néven vörhenyes) cserebogár márciusban, a májusi áprilisban rajzik.

ŐRÜLT NYULAK RANDEVÚJA

Márciustól április végéig tart a mezei nyulak párzási időszaka. Ilyenkor az egymással viaskodó baknyulak szinte teljesen levetkőzik legendás gyávaságukat: mit sem törődve a közeledő emberrel, folytatják heves boxmecs-csüket. Nem véletlenül járja az angolban az a mondás, hogy „őrült, mint a márciusi nyúl”! Az üregi nyúltól eltérően a mezei nem él csoportokban, és ellenségei elől nem bújnak a föld alá, hanem legendás gyorsaságára bízza magát, amelyet a gyors irányváltoztatás képessége tesz még hatékonyabbá. Az anyanyúl a szabad ég alatt, bokor alján, földbe kapart mélyedésben, barázdában hozza világra

utódait, amelyek fejletten, nyitott szemmel születnek, és már futni is tudnak, nem úgy, mint az üregi (vagy a házi) nyúl fiókái. A nyár folyamán két-három alkalommal is fialhat – nem véletlenül lett a szaporodás és ebből kifolyólag a tavasz, a húsvét jelképe is! ♦

ÁPRILIS 22-ÉN ÜNNEPLI A VILÁG A FÖLD NAPJÁT. Egy amerikai egyetemi hallgató, *Denis Hayes* kezdeményezésére először 1970-ben, az Egyesült Államokban rendezték meg, napjainkig közel 200 ország, így hazánk is csatlakozott hozzá.

SZÖVEG –
PÁCZAI TAMÁS

A cikk a Magyar Turisztikai Ügynökség
szakmai támogatásával készült.

FÖLDÖN, VÍZEN, BIZTONSÁGBAN

Lapzártánk időpontjában a koronavírus-járvány harmadik hullámában vagyunk. Most, március közepén a közeli jövő még bizonytalannak látszik, csak remélhetjük, hogy a korlátozások és mindannyiunk felelős hozzáállása április elejére már derűsebb napokat eredményez. Turisztikai sorozatunk témaválasztásánál is nehéz dolga van a szerkesztőségnek és szakmai partnerünknek. Úgy látjuk, egy helyszín maradt, ahol kicsit fellélegezhetünk, sőt, fizikai állóképességünk és mentális állapotunk megőrzése érdekében „receptre írhatnánk fel”: a természet. A vírus-helyzet miatt azonban nagyon fontos, hogyan készülünk fel egy kirándulásra.

◆ Az elmúlt hónapokban ökölszabályként jelezzük utazási ajánlóinkban, hogy a legfontosabb szempont saját magunk és embertársaink biztonsága legyen, ezért elindulás előtt legyünk naprakészek a társas érintkezés, a szabadtéri sportolás, a gyülekezés, az utazás szabályaiból, indokolt esetben inkább halasszuk el a tervezett egész napos túrát, ne kockáztassunk! A legfrissebb információk begyűjtésében segít a koronavirus.gov.hu hazánk hivatalos turisztikai portálját, a csodasmagyarorszag.hu-t is érdemes felkeresni indulás előtt, mert ott remek virtuális túrákat, tippeket és útleírásokat is találunk legszebb tájainkról.

Áprilisban már virágzik az alma és a barack, a fekete-rigók első fészekaljukat nevelgetik, hazatértek a gólyák, kizöldülnek az orgonák, a természet az újrakezdet varázslatos időszakát éli. A hosszabbodó nappalok, a melegebb idő, az ezernyi hang és illat kirándulásra csábít. Mielőtt azonban túrabotot ragadunk, bringára pattanunk vagy kenuba ülünk, olvassuk el az alábbi tippeket, hogy az egész napos kirándulásunk zökkenőmentes, élményekben gazdag legyen!

GYALOGTÚRA

- ▶ A nordic walkingot szokás az idősebb korosztály sportjának tekinteni, pedig a túrabotos sétálás remek hatással van ízületeink állapotára, hiszen megmozgatja minden végtagunkat, amelyeknek ez megváltás lehet, mert elgémberedtek a számítógép előtt ülő távmunka miatt.
- ▶ A sportáruházláncok és túraboltok a megnövekedett érdeklődés miatt hónapok óta átmeneti készlethiánnyal küzdenek, ezért érdemes időben, 1-2 héttel kirándulás előtt beszerezni a hiányzó eszközöket. Bakancs, nordic walking cipő vásárlása után hagyjunk néhány napot a lábbeliek betörésére, ne a túra első kilométerén legyen hólyagos a talpunk.
- ▶ Online vásárlásnál arra is figyeljünk, hogy hány napos és mennyire megbízható szállítást ígér az üzlet. A méretválasztás – főleg cipőknél – problémás lehet, erre a legtöbb üzlet honlapján találunk hasznos ötleteket.
- ▶ Azt, hogy milyen méretű nordic walking botra van szükségünk, úgy számolhatjuk ki, hogy

Biciklivel a Tisza-tó körül

a testmagasságunkat megszorozzuk 0,68-cal. Az eredmény például egy 183 cm-es embernél 124,44 lesz, neki tehát a 125 cm-es bot lesz a jó választás. A botok hosszai 5 centiméterenként emelkednek, így ha közttes adat jön ki számításakor, akkor az alacsonyabb bot lassabb, a magasabb pedig gyors tempónál lesz ideális.

BRINGATÚRA

- ▶ Tavaly április óta az aktív kerékpárosok száma ország-szerte – de különösen a fővárosban – megsokszorozódott, ezért a tavasszal egyébként is leterhelt szervizeknél most 1–1,5 hónapos várólistára kell számítani. Az áruházakra is igaz, hogy az érkező kerékpárokat gyorsan megvásárolják. Apróbb javításokat, karbantartásokat otthon is elvégezhetünk, ehhez remek összefoglalókat találunk túra- és kerékpáros oldalakon. Száraz láncsal és fogaskerekekkel, lazán fogó fékrendszerrel, a téli állás után félig leeresztett gumikkal ne induljunk el, balesetveszélyes lehet!
- ▶ Vigyünk szerszámtáskát az útra! Legyen benne (a kerékpáros üzletekben beszerezhető) kulcskészlet,

zsebpumpa kétféle szelepvégződéssel, univerzális köpenyleszedő, foltkészlet, mérethelyes tartalék belső, sebtapasz, fertőtlenítő!

- ▶ Állítsuk be helyesen kerékpárunk ülés magasságát, sokkal hatékonyabban tekerhetünk és az ízületeinket is kímélhetjük így!
- ▶ A Magyar Kerékpárosklub oldalán remek tanácsokat találunk a kerékpárok szállításához, összefoglalót KRESZ-ből, valamint térképeket: kerekparosklub.hu/kerekparos-tanacsok.

KENU ÉS SUP

- ▶ Jelenleg csak egyéni szabadidős tevékenység engedélyezett, ez érinti a vízi túrákat is. Szervezett túrák nincsenek, viszont bérelni szabad, de három- vagy több személyes csónakot csak akkor, ha egy háztartásban élők utaznak benne. Nagyon fontos, hogy tisztában legyünk a képességeinkkel, és azzal, hogy a tavaszi áradások idején veszélyesek is lehetnek vadvízeink!
- ▶ A már tavaly is nagy népszerűségnek örvendő SUP szintén engedélyezett.

Érdeemes csónakot bérelni a Tisza-tavon

A vízi sétány különleges hangulata az egész családot elvarázsolja

OKOSTÚRA

- ▶ Használjuk okoseszközünket kirándulás közben! A pulzusszámmérés például segíthet beosztani erő tartalékainkat, a megtett kilométerek számából és a szintkülönbségadatokból pedig jó következtetéseket vonhatunk le a következő túrák tervezéséhez.
- ▶ A Természetjáró, az Országos Kéktúra, a Locus Map, a Strava csak néhány remek alkalmazás, ami pontos útvonaltervezéssel, fényképekkel, leírásokkal segíti a tájékozódást.
- ▶ Amennyiben munkánk, családi helyzetünk és szabadidőnk engedi, próbáljunk hétköznapiakon kirándulni, a népszerű helyszíneken a következő hetekben nagy érdeklődésre kell számítani, ezt a terhelést enyhíthetjük így.

KALANDRA FEL!

Aktív kikapcsolódásra hazánk kiválóan alkalmas, bármelyik vidéki nagyvárosunkhoz vagy a fővárostól elérhető közelségben találunk csodálatos vízi és kerékpáros kirándulóhelyeket, folyóinknak hála mindezeket egymás közvetlen közelében. Kiemelhetnénk a Felső-Tisza vidékét, az Ipoly mentét, a Dráva gátjait, a Szigetköz holtágait, a Körösök vidékét, a Balatont vagy a Velencei-tavat megkerülő kerékpárutakat, a Fertő-táj kincseit, mi most a közép-európai szinten is egyedülálló ökoturisztikai helyszínt, a mesterséges víztározóból kialakult paradicsomot, a Tisza-tavat ajánljuk. Tavaly nyár elején átadták a Tiszafüredet Poroszlóra összekötő, zárt kerékpárossal, ezzel kisgyermekes családok is biztonságosan, zárt úton teljesíthetik a 65 km-es „kis kört”, ami a tó déli medencéjén visz körbe. Ez könnyen teljesíthető egy nap alatt bárkinek, a teljes törendszert körbejáró, 120 kilométeres „nagy kört” inkább gyakorlott, edzett bringásoknak ajánljuk.

Kerékpárral célszerű Tiszafüredről indulni, a híd mellett található Tisza-tavi kerékpároscentrumban megtölthetjük a kulacsokat, térképet, információkat gyűjthetünk, de kerékpárt is bérelhetünk egész napra.

Poroszlón a Tisza-tavi Ökocentrum, benne Európa legnagyobb édesvízi akváriumával bizonytalan ideig zárva van, de kárpótolni fog minket útközben a zsi-bongó madárvilág, a gáton átrepülő lepkék és szitakötők, a sekély part menti vízben napozó mocsári teknősök látványa. A tó déli végében a kiskörei gát mellett találjuk a hallépcsőt. Mindenképpen sétáljunk le az aknába, mert ott a megfigyelőablakokon át nézhetjük a vonuló halakat. Továbbtekerve az abádszalóki strand pázsitja tökéletes lehet piknikhez, de az innen Tiszafüredig tartó szakaszon is számos apró tisztást találunk pihenéshez.

A tiszavényi szakasznál találjuk a Szabics kikötőt, ahonnan csónakkal érjük el a Tiszavirág ártéri tanösvényt. Ebből ágazik le a vadregényes, 1 km-es pákász tanösvény, ahol mindent megtudhatunk egy régi mesterségről, átvontathatjuk magunkat ladikkal egy kötélpályán a Göbe túlpártjára, kipróbálhatjuk a ląpjarást, készíthetünk nádsípot és célba is dobhatunk sárgolyóval a 12 állomásos útvonalon. Fontos tudni, hogy a tanösvényekre csak online, de vásárolhatunk jegyet, részletekért a Hortobágyi Nemzeti Park honlapját keressük fel (hnp.hu)!

A Szabics kikötőben is bérelhetünk csónakot, kenut, kajakot, de Tiszafüred vagy Poroszló többi kikötője is felkészülten várja a vízitúrázókat. Nemcsak evezős élményekkel, hanem ideális esetben kulináris élvezetekkel, szabadterei játszóterekkel és kalandparkokkal is. ♦

TIPP

Aktuális információkat és részletes ötleteket túrázáshoz a velovetiszato.hu és a hnp.hu oldalakon találunk.

FEDEZD FEL A MEGÚJULT TIPPMIXPRO VILÁGÁT!

ONLINE
SPORTFOGADÁS

BÁRHOL, BÁRMIKOR.

TippmixPRO

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

#maradjonjáték

#többmintszerencse

TIPPMIXPRO.HU

ZAMOLDA

**RÁCZNÉ KALÁNYOS
GYÖNGYI és
VERSEGI BEÁTA**

”

NEKEM VOLTAK SZAVAIM,
GYÖNGYINEK VOLTAK KÉPEI
ZSIGERI MEGÉLÉSEKKEL.
(BEÁTA NÓVÉR)

Cikk a 18. oldalon

